

ХОРИЖИЙ ДАВЛАТЛАРНИНГ СОЛИҚ МАЖБУРИЯТЛАРИНИ БАЖАРИШ ТАЖРИБАСИ

https://doi.org/10.55439/ECED/vol24_iss5/a41

Очилов Адҳам Музаффарович -

Тошкент давлат иқтисодиёт университети ҳузуридаги
“Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантиришнинг
илмий асослари ва муаммолари” илмий-
тадқиқот маркази мустақил изланувчиси

Аннотация. Мақола солиқ мажбуриятларини бажариш ва унга риоя қилишнинг хориж тажрибасига бағишланган. Шунингдек, мавзу доирасида илмий адабиётлар таҳлили келтирилган бўлиб, солиқ мажбуриятларини бажаришга таъсир этувчи омиллар ўрганилган ва тадқиқот якунида хулосалар шакллантирилган.

Калит сўзлар: солиқ мажбуриятлари, солиқлар, йиғимлар, солиқ тўлашдан бўйин товлаш, солиққа тортиш.

ОПЫТ ЗАРУБЕЖНЫХ СТРАН ПО СОБЛЮДЕНИЮ НАЛОГОВЫХ ОБЯЗАТЕЛЬСТВ

Очилов Адҳам Музаффарович -

Независимый исследователь научно-исследовательского центра
«Научные основы и проблемы развития экономики Узбекистана»
при Ташкентском государственном экономическом университете

Аннотация. посвящена зарубежному опыту исполнения и исполнения налоговых обязательств. Также в рамках темы был представлен анализ научной литературы, изучены факторы, влияющие на исполнение налоговых обязательств и сделаны выводы по итогам исследования.

Ключевые слова: налоговые обязательства, налоги, сборы, уклонение от уплаты налогов, налогообложение.

EXPERIENCE IN FULFILLING TAX OBLIGATIONS OF FOREIGN COUNTRIES

Ochilov Adham Muzaffarovich -

Independent researcher of the research center "Scientific
bases and problems of the development of the economy of Uzbekistan"
under the Tashkent State University of Economics

Abstract. The article is devoted to the foreign experience of fulfilling and complying with tax obligations. Also, within the scope of the topic, an analysis of scientific literature was presented, factors affecting the fulfillment of tax obligations were studied, and conclusions were drawn at the end of the research.

Key words: tax obligations, taxes, levies, tax evasion, taxation.

Кириш. Солиқлар давлатнинг молиявий сиёсати ва бошқарувининг асосий жиҳати бўлиб, давлатни зарур бўлган молиявий ресурслар билан таъминлайди. Солиқ тўловчиларнинг солиқ қонунлари ва қоидаларига қай даражада риоя қилишлари мамлакат даромадларини йиғиш бўйича саъй-ҳаракатларнинг муваффақиятини аниқлашда ҳал қилувчи роль ўйнайди. Иқтисодий барқарорликни таъминлаш, давлат дастурларини молиялаштириш ва ижтимоий тенгликни таъминлаш учун солиққа риоя этишнинг юқори даражаси жуда муҳимдир. Аксинча, қонунчиликка риоя қилишнинг паст даражаси даромадларнинг камайишига, бюджет тақчиллигига ва аҳолининг солиқ тизимига ишончини йўқотишига олиб келади.

Солиқ қонунчилигини ўрганиш миллий чегаралар билан чегараланиб қолмайди, чунки у универсал аҳамиятга эга бўлган глобал муаммо-

дир. Хорижий мамлакатларнинг солиқ қонунчилигини ошириш борасидаги тажрибасини тушуниш ҳар қандай давлатнинг сиёсатчилари ва солиқ маъмурлари учун қимматли тушунчаларни бериши мумкин. Турли мамлакатлар томонидан қўлланиладиган стратегиялар ва мувофиқликка таъсир этувчи омилларни ўрганиш орқали ушбу тадқиқотимизда турли минтақаларда солиққа риоя қилиш ҳолатини ҳар томонлама таҳлил қилишга ҳаракат қилганмиз.

Адабиётлар таҳлили. Бизнинг замонавий жамиятимиз тез иқтисодий ва ижтимоий ўзгаришлар, глобаллашув, рақамлаштириш, янги бизнес моделлари, солиқ тўловчиларнинг ҳаракатчанлиги, пандемиядан тикланиш ва можаролар контексти билан боғлиқ турли муаммоларга дуч келмоқда. Натижада, ҳукуматлар ва солиқ органлари бутун дунё бўйлаб солиқ йиғишнинг инновацион усуллари ва фискал ресурслардан

самарали фойдаланиш орқали солиқ интизоми-ни мустаҳкамлаш орқали солиқ тизимининг самарадорлигини оширишга кўпроқ эътибор қаратишлари керак [2]. Баъзи мамлакатларда ҳукуматлар катта молиявий, маъмурий ва сиёсий ислохотларга, шунингдек, даромадларни сафарбар қилиш бўйича сезиларли яшиланишларга эришдилар. Бироқ, бундай муваффақиятлар нотекис тақсимланган ва бошқалар учун сезиларли тўсиқларни келтириб чиқаришда давом этмоқда [3].

Солиққа риоя қилишни ноаниқ вазиятларда масъул солиқ органларига ҳақиқий даромад-ни декларация қилиш қарори сифатида тавсифлайди [1].

А.Сирман ва бошқаларнинг сўзларига кўра, солиқ тўловчилар томонидан рақобатчилар сифатида қабул қилиш ўрнига, солиқ органлари умумий мақсадларга эришишда ўзларининг шериклари сифатида кўришни мақсад қилишлари керак. Шу муносабат билан солиқ органлари солиқлар нима учун зарурлиги тўғрисида аҳолининг хабардорлигини оширишлари ва уларнинг давлат харажатлари билан боғлиқлигини таъкидлашлари керак. Шу сабабли, институтларга ишончни шакллантириш, жамият олдидаги масъулият ҳиссини тарбиялаш ва солиқ тўловчиларни ўз мажбуриятларини бажаришда қўллаб-қувватлаш солиқ органлари учун муҳим вазибалардир [2].

Э.Кирчлер ва бошқалар ишончни алоҳида солиқ тўловчилар ва ижтимоий гуруҳларнинг солиқ органлари чоралар кўриши ва умумий фаровонликни таъминлаши ҳақидаги идроки сифатида белгилайди [5]. Илгариги тадқиқотчилар ишончининг ўзаро боғлиқ жиҳатларига ишора қиладилар ва ижтимоий ва ҳисоб-китоб ишончини фарқлайдилар [6].

Л.Фелд, Б.Фрей [4], И.Ваҳл ва бошқалар [6] солиқ тўловчиларни солиқ тўлашда содиқ ва ҳалол бўлишга нима ундаётганини тушунтиради ва солиқ тўловчилар солиқ органлари томонидан қандай муносабатда бўлишлари муҳимлигини, яъни психологик шартнома ва солиқ тўловчилар ва солиқ органлари ўртасидаги ўзаро ишонч ҳиссини таъкидлайди.

Э.Кирчлер [5], И.Ваҳл ва бошқалар [6], солиқ тўловчилар ва солиқ органлари ўртасидаги ўзаро ишонч синергетик фискал муҳитни яратди. Бир томондан, солиқ органлари солиқ тўловчиларнинг солиқларни ҳалол тўлашига ва шунга мос равишда уларга ҳурмат ва хушмуомалалик билан муносабатда бўлишига ишонишади; бошқа томондан, солиқ тўловчилар солиқ органлари сифатли хизматлар кўрсатишига ва кейинчалик солиқларнинг адолатли улушини тўлашига ишонишади.

О.Винсент шуни тушунтирадики, шахсининг солиқ қонунларига бўйсуниб қарорига давлатнинг жамоат товарларига сарфлаган харажатлари таъсир қилади. Шу нуқтаи назардан, солиқ қонунчилигига риоя қилиш тўғрисидаги қарорлар солиқ тўловчиларнинг солиқ тўловлари эвазига оладиган имтиёзлари ҳақидаги тасавурлари натижасидир [7].

Умуман олганда солиқ мажбуриятини бажариш бўйича хорижий тадқиқотлар турлича талқинда ифодаланган. Биз юқоридаги олиб борган адабиётлар таҳлилида тадқиқотларнинг кўпроқ ўрганиш аҳамиятли эканлигини гувоҳи бўлмоқдамиз.

Таҳлил ва натижалар. Биз тадқиқотимиз давомида АҚШ, Германия, Швеция ва Сингапур каби хорижий давлатлар томонидан қўлланиладиган солиққа риоя қилиш стратегияларини кўриб чиқамиз. Бу мамлакатлар турли хил иқтисодий, маданий ва институционал фарқларни ифодалайди, бу уларни солиққа риоя қилиш ёндашувларидаги фарқларни тушуниш учун ажойиб мисоллар қилади.

Аввало, дунёнинг ривожланган иқтисодиётига эга АҚШдан бошлайдиган бўлсак, у ерда жисмоний шахслар ва корхоналар ўзларининг солиқ мажбуриятларини бажаришларини таъминлаш учун солиққа риоя қилишда кўп қиррали ёндашувни қўллайди. Жумладан:

1. Ички даромад хизмати (IRS) АҚШда солиқ маъмурияти учун масъул бўлган федерал агентликдир. У солиққа оид қонунбузарликларни аниқлаш ва олдини олиш учун турли ҳуқуқбузарлик механизмларини қўллайди, жумладан, аудит, тергов ва ундириш фаолияти.

2. Солиқ тўловчилар учун таълим: АҚШ ҳукумати фуқароларни солиқ мажбуриятлари ҳақида хабардор қилиш учун солиқ тўловчилар учун таълим дастурларига сармоя киритади. ИДХ (IRS) ва бошқа идоралар солиқ тўловчиларга солиқ қоидаларига риоя қилишда ёрдам бериш мақсадида солиқ қонунлари ва жараёнлари бўйича кўрсатмалар беради.

3. Электрон ҳужжат топшириш: ИДХ (IRS) солиқ тўловчиларга ўз декларацияларини тўғри ва ўз вақтида тақдим этишини янада қулайроқ қилиш учун электрон солиқ тўлови каби вариантларни жорий қилди. Электрон ариза бериш хатоларни камайтиради ва ҳисоботларни қайта ишлашни тезлаштиради.

4. Whistleblower дастури: Қўшма Штатларда жисмоний шахсларни солиқ тўлашдан бўйин товлаш ҳақида хабар беришга ундайдиган маълумот тарқатувчи дастур мавжуд. Ахборот берувчилар солиқ тўлашдан бўйин товлаган шахсларни аниқлашга ёрдам берадиган жисмоний шахслар учун рағбат яратиб, солиққа риоя қилмаслик тўғрисида маълумот тақдим этганликла-

ри учун молиявий мукофотлар олишлари мумкин.

Германия солиққа риоя қилишни рағбатлантириш ва риоя қилмасликни камайтириш учун кенг қамровли стратегияларни қўллайди. Ушбу стратегиялар мустақкам ва самарали солиқ тизимини сақлашга қаратилган. Германия ёндашувининг асосий таркибий қисмлари қуйидагилардир:

1. Марказлаштирилган солиқ тизими: Германияда комплекс солиқ ҳисоботи ва ушлаб қолиш механизмларини ўз ичига олган марказлаштирилган солиқ тизими мавжуд. Марказлаштирилган ёндашув жисмоний ва тадбиркорлик субъектлари учун солиққа тортиш жараёнини соддалаштиради ва қонун ҳужжатларига риоя қилмаслик имкониятларини минималлаштиради.

2. Нақд пул операцияларини қатъий назорат қилиш: Германия ҳукумати нақд пул операциялари бўйича қаттиқ назоратни амалга оширди, бу эса корхоналар ва жисмоний шахсларнинг ҳисобот этилмаган иқтисодий фаолият билан шуғулланишини қийинлаштирди. Бу нақд операциялар билан боғлиқ солиқ тўлашдан бўйин товлаш эҳтимолини камайтиради.

3. Молиявий институтлар билан маълумотлар алмашиш: Германия солиқ идоралари молиявий институтлар билан ҳисоб-китоблар ва операциялар ҳақида маълумот алмашиш учун шартномалар туздилар. Ушбу маълумот алмашинуви солиқ органларига даромад декларациясини ўзаро текширишга ва келишмовчиликларни аниқлашга ёрдам беради.

4. Солиқ текшируви ва ижроси: Германия фаол солиқ текшируви ва ижро дастурини олиб боради. Қонунбузарликларни аниқлаш мақсадида мунтазам солиқ текширувлари ўтказилиб келинмоқда, солиқ органида мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш ва солиқларни ундириш бўйича ҳуқуқий механизмлар мавжуд.

Швецияда ижтимоий ишонч, ихтиёрий риоя этиш ва солиққа риоя қилишда соддаликни таъкидлайдиган ноёб стратегиялар тўплами қабул қилинган. Швециянинг солиққа риоя қилиш стратегиясининг асосий таркибий қисмлари қуйидагилардир:

1. Жамоат ишончи: Швеция давлат ва солиқ органларига юқори даражадаги жамоатчилик ишончига эга. Бу ишонч солиққа ихтиёрий риоя қилишни рағбатлантиришда ҳал қилувчи омил ҳисобланади, чунки фуқаролар солиқ тушумлари умумий фаровонлик ва ижтимоий фаровонлик учун сарфланади, деб ҳисоблайдилар.

2. Оддий солиқ тизими: Швеция аниқ қоидалар ва кўрсатмаларга эга нисбатан содда ва шаффоф солиқ тизимини қўллаб-қувватлайди. Солиқ кодексининг соддалиги хатолар ва

тушунмовчиликлар эҳтимолини камайтиради ва шу билан риоя қилишни осонлаштиради.

3. Технологиядан фойдаланиш: Швеция солиқ органлари солиқ маъмуриятчилигида технологияни қўлладилар. Бунга электрон солиқ ҳисоботини топшириш ва солиқ тўловчилар билан мулоқот киради. Технология солиқ жараёнларини соддалаштиради ва қонунчиликка риоя қилишни аҳоли учун қулайроқ қилади.

4. Тасодикий аудитни танлаш: Солиқ тизимида адолатлиликни сақлаш мақсадида Швеция солиқ органи тасодикий танлов орқали аудит ҳолатларининг муҳим қисмини танлайди. Аудитларнинг бундай тасодикийлиги номувофиқликни олдини олиши ва мувофиқлик хатти-ҳаракатларини кучайтириши мумкин.

Сингапурнинг солиқ қонунчилигига бўлган муносабати соддалик, самарадорлик ва паст солиқ ставкаларига асосланади. Сингапур солиққа риоя қилиш стратегиясининг асосий таркибий қисмлари:

1. Кам солиқ ставкалари: Сингапур ўзининг рақобатбардош ва нисбатан паст шахсий ва корпоратив солиқ ставкалари билан машхур. Ушбу имтиёзли солиқ ставкалари жисмоний ва тадбиркорлик субъектларининг солиқ қонунчилигини ихтиёрий равишда бажаришига рағбат бўлиб хизмат қилади.

2. Соддалаштирилган солиқ кодекси: Сингапурнинг солиқ кодекси соддалиги ва равшанлиги билан машхур. Солиққа тортишни тартибга солувчи қоидалар тушунарли бўлиб, чалкашлик туфайли хатолар ва унга риоя қилмаслик эҳтимолини камайтиради.

3. Технологиядан фойдаланиш: Сингапур солиқ идораси солиқ маъмуриятчилигида технологиядан кенг фойдаланади. Бунга электрон солиқ ҳисоботини топшириш ва солиқ тўловчилар билан мулоқотга киради. Технология солиққа риоя қилиш жараёнини соддалаштиради ва уни янада қулай ва самарали қилади.

4. Мувофиқ бўлмаганлик учун қаттиқ жазолар: Сингапур солиқ тўлашдан бўйин товлаганлик учун қаттиқ жазоларни қўллайди, бу эса риоя қилмаслик учун кучли тўсиқ бўлиб хизмат қилади. Ушбу жазоларнинг жиддийлиги Сингапурнинг мувофиқлик стратегиясининг муҳим элементиدير.

Юқоридаги 4 та ривожланган иқтисодиётга эга давлатларнинг солиқларга риоя қилишни ва мажбуриятларини бажаришдаги тажрибасини 4 та хусусият асосида очиб беришга ҳаракат қилдик. Солиқларга риоя қилишни тушуниш ички чегаралардан ташқарига чиқади. Турли мамлакатлар мувофиқликни ошириш учун турли стратегиялардан фойдаланадилар ва бу ёндашувлар ҳар бир миллатга хос бўлган маданий, иқтисодий ва ижтимоий омиллар билан шакл-

ланади. Солиқларга риоя қилиш бўйича халқаро истиқболлар бутун дунё бўйлаб стратегиялар ва тажрибаларнинг хилма-хиллигини баҳолаш учун жуда муҳимдир. Солиқ қоидаларига риоя қилиш омилларининг мураккаблиги ўзаро таъсир қилади, уларни учта асосий гуруҳга бўлиш мумкин: иқтисодий, ижтимоий ва институционал омиллар (1-расм).

Энди расмдаги омиллар мазмунини очиб берсак янада тушунарлироқ бўлишига хизмат қилади. Иқтисодий омиллар:

✚ солиқ юки - солиққа тортиш даражаси ва солиқ тизимининг қабул қилинган адолатлилиги риоя қилишга таъсир қилиши мумкин. Юқори солиқ юки ёки ноҳақ солиққа тортишни идрок этиш риоя этишнинг пасайишига олиб келиши мумкин;

✚ даромад даражалари - юқори даромадга эга бўлган шахслар солиқ тўлашдан бўйин тов-лаб кўпроқ фойда олишлари мумкин. Шунинг

учун қоидабузарликларга кўпроқ мойил бўлади-лар;

✚ мураккаб солиқ тизимлари хатолар эҳтимолини ошириши ва мувофиқликни камай-тириши мумкин. Солиқ кодекси ва жараёнлари-ни соддалаштириш, риоя қилишни кучайтири-ши мумкин.

Ижтимоий омиллар:

✚ ижтимоий меъёрлар ва ахлоқ – ижти-моий меъёрлар моделида айтиб ўтилганидек, солиққа риоя қилиш билан боғлиқ ижтимоий қадриятлар ва меъёрлар хатти-ҳаракатларга сезиларли таъсир кўрсатиши мумкин;

✚ ҳукуматга ишонч ва солиқ тушумлари умумий манфаатлар учун ишлатилишига ва ишончга риоя қилишга ундаши мумкин;

✚ тенгдошлар, оила аъзолари ва ҳамкасб-ларнинг хатти-ҳаракатлари шахснинг мувофиқ-лик қарорларини шакллантириши мумкин.

Иқтисодий омиллар	<ul style="list-style-type: none"> • Солиқ юки • Даромад даражалари • Солиқнинг мураккаблиги
Ижтимоий омиллар	<ul style="list-style-type: none"> • Ижтимоий меъёрлар ва ахлоқ • Ҳукуматга ишонч • Тенгдошлар таъсири
Институционал омиллар	<ul style="list-style-type: none"> • Амалга ошириш ва аниқлаш • Солиқ тўловчи хизматлари • Солиқ тўловчиларни ўқитиш ва мулоқот • Адолатлилик ва шаффофлик

1-расм. Солиқ мажбуриятларини бажаришга таъсир этувчи омиллар

Манба: муаллиф томонидан шакллантирилган.

Институционал омиллар:

✚ амалга ошириш ва аниқлаш – қонунбу-зарликларни аниқлашда солиқ органларининг самарадорлиги ва жаримага тортилиш эҳтимоли ҳал қилувчи омил ҳисобланади;

✚ йўл-йўриқ ва қўллаб-қувватлаш каби солиқ тўловчи хизматларнинг сифати ва улар-дан фойдаланиш имконияти риоя қилишга таъ-сир қилиши мумкин;

✚ солиқ тўловчиларни ўз мажбуриятлари ва риоя қилишнинг афзалликлари ҳақида хабар-дор қилиши ижобий таъсир кўрсатиши мумкин;

✚ ҳар ким ўз улушини тўлайдиган адолат-ли ва шаффоф солиқ тизимини идрок этиши, риоя қилишни рағбатлантириши мумкин.

Хулоса ва таклифлар. Хулоса қилиб айта-диган бўлсак, ушбу тадқиқотимиз доирасида хо-рижий давлатларнинг солиқ қонунчилигини ку-чайтириш борасидаги тажрибаларини ёритишга

ҳаракат қилдик. Муваффақиятли ва муваффа-қиятсиз ташаббусларни ўрганиб чиқиб, солиқ сиёсати ва маъмурияти учун қимматли тушунча-ларни топдик. Ушбу тажрибалардан олинган са-боқлар солиққа риоя қилиш бўйича янада сама-рали стратегия ва амалиётларни ишлаб чиқиш учун асос бўлиб хизмат қилади. Ишонч, ошкора-лик, соддалик, рақамлаштириш ва мослашувчан-лик муҳимлигини тушуниш ҳар қандай давлатда солиққа риоя қилишни яхшилашга интилишда муҳим аҳамиятга эга.

Дунё ривожланишда давом этар экан, ушбу сабоқларни қўллаш орқали ҳукуматлар ўзлари-нинг солиқ тизимларини мустаҳкамлашлари, кўпроқ солиқ қонунчилигига риоя қилишни таъ-минлашлари ва келажак учун янада адолатли ва барқарор фискал муҳитни яратиш мумкинлиги аёнлашмоқда.

Манба ва фойдаланилган адабиётлар рўйхати:

1. Bani-Khalid T., Alshira'h A. F., Alshirah M. H. (2022). Determinants of Tax compliance intention among Jordanian SMEs: A focus on the theory of planned behavior. *Economies*, 10(2), 30. <https://doi.org/10.3390/economies10020030>
2. Cirman A., Pahor M., Starček S. (2021). Addressing evasion and tax morale by educating young taxpayers. *EDUvision* 38.
3. Dom R., Custers A., Davenport S., Prichard W. (2022). Innovations in tax compliance: Building trust, navigating politics, and tailoring reform. World Bank Publications.
4. Feld L. P., Frey B. S. (2007). Tax compliance as the result of a psychological tax contract: The role of incentives and responsive regulation. *Law & Policy*, 29(1), 102–120. <https://doi.org/10.2139/ssrn.900366>
5. Kirchler E., Hoelzl E., Wahl I. (2008). Enforced versus voluntary tax compliance: The “slippery slope” framework. *Journal of Economic Psychology*, 29(2), 210–225. <https://doi.org/10.1016/j.joep.2007.05.004>
6. Wahl I., Kastlunger B., Kirchler E. (2010). Trust in authorities and power to enforce tax compliance: An empirical analysis of the “slippery slope” framework. *Law & Policy*, 32(4), 383–406. <https://doi.org/10.1111/j.1467-9930.2010.00327.x>
7. Vincent O. (2021). Assessing SMEs tax non-compliance behaviour in Sub-Saharan Africa (SSA): An insight from Nigeria. *Cogent Business & Management*, 8(1), 1938930. <https://doi.org/10.1080/23311975.2021.1938930>

БИЗНЕС ТАРАҚҚИЁТИНИНГ СОЛИҚ ТАДБИРЛАРИ - ЮКСАЛИШНИНГ МУҲИМ ГАРОВИ СИФАТИДА

Кузиева Наргиза Рамазановна -
Тошкент молия иснтитутути
«Солиқлар ва солиққа тортиш»
кафедраси мудири, и.ф.д.,проф.

https://doi.org/10.55439/ECED/vol24_iss5/a42

Аннотация. Мақолада юксалишнинг муҳим гарови сифатида бизнес тараққиётининг солиқ тадбирлари ҳозирги замон хусусиятлари ва муаммолари, Ҳуқуқатимиз томонидан кейинги йилларда солиққа тортиш амалиётида бизнес тараққиётини таъминловчи ўзгаришлар ва улар илк самаралари таҳлили кўриб чиқилган. Янги Ўзбекистон шароитида соғлом ва адолатли рақобатга асосланган иқтисодиётни шакллантириш жараёнларини тезлаштириш ва иқтисодиётда хусусий секторни жадал ривожлантириш устуворлиги бизнес тараққиётининг солиқ тадбирлари концептуал асосларини такомиллаштиришни талаб этади.

Калит сўзлар: бизнес тараққиёти, солиқлар, солиққа тортиш амалиёти, айланмадан олинadиган солиқ, бизнесга солиқ юки, солиқ рағбатлари, солиқ дастаклари.

НАЛОГОВЫЕ МЕРЫ РАЗВИТИЯ БИЗНЕСА – ВАЖНАЯ ГАРАНТИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РОСТА

Кузиева Наргиза Рамазановна -
заведующая кафедрой “Налоги и налогообложение”
Ташкентский финансовый институт, д.э.н., проф.

Аннотация: В статье рассматриваются текущие характеристики и проблемы налоговых мер развития бизнеса как важного залога роста, изменения в налоговой практике нашего правительства в последующие годы, обеспечивающие развитие бизнеса, и анализ их первых результатов. В условиях нового Узбекистана приоритет ускорения процессов формирования экономики, основанной на здоровой и справедливой конкуренции и быстром развитии частного сектора в экономике, требует совершенствования концептуальной основы налоговых мер развития бизнеса.

Ключевые слова: развитие бизнеса, налоги, практика налогообложения, налог с оборота, налоговая нагрузка на бизнес, налоговые льготы, налоговые рычаги.

TAX MEASURES OF BUSINESS DEVELOPMENT - AS AN IMPORTANT GUARANTEE OF GROWTH

Kuzieva Nargiza Ramazanovna -
Head of the Department of Taxes and Taxation
of Tashkent Institute of Finance, DSc, prof.

Annotation: The article examines the current features and problems of tax measures of business development as an important guarantee of growth, the changes that our government has made in the practice of taxation in the following years, and the analysis of their first results. In the conditions of the new Uzbekistan, the priority of accelerating the processes of forming an economy based on healthy and fair competition and the rapid development of the private sector in the economy requires the improvement of the conceptual basis of tax measures for business development.

Keywords: business development, taxes, taxation practice, turnover tax, tax burden on business, tax incentives, tax levers.